

Lanuri

Revistă literară lunară, sub conducerea unui comitet.

Vulturul Carpaților

Noi suntem șoimii din Carpați,
Iar cuibul nostru e sub stânci,
Vulturi, rotind, privim de sus
Spre zări și văile adânci.

Piciorul nostru e ușor,
De soare pieptul ni-e bronzat
Și-adesea noaptea poposim
Sub cerul tainic, înstelat.

Ne-am înfrățit în chiag vânjos
Cu ploaia, volbura de vânt,
Cu tot ce-i sbucium în văzduh
Cu tot ce-i clocot pe pământ.

Și iarna pe nămeți urcăm
Aceleași piscuri de azur
În noi zvâcnește un dor străbun:
Spre culmi, spre culmi, voinic vultur!

Noi suntem șoimii din Carpați,
Român, poți capul să ți-l culci . . .
Vulturi veghiază noiforați
Deasupra țării noastre dulci.

I. Al. Bran-Lemeny

Drum spre tine

Am plecat din zările cu soare
Și-am venit la tine, nălucire
Cu buze de coral, cu brațele spirale
Cu păru-ți șarpe-auriu, subțire.

În drum, spinii mi-au sângerat tălpile
Și ca un Crist am suferit
Calvarul năzuințelor spre tine
Și-am căzut pe drum de piatră istovit.

Am plîns în pumni și-am gemut de durere
Și cerul de multe ori a plîns cu mine.
Icoana nălucirei tale
Mi-a săturat sufletul, mi-a dat puteri în vine.

În zadar a fost sacrificiul . . .
Tu aceiași ai rămas. Și știi,
Că acum regret zările cu soare
Din care am plecat să nu reviu.

Mihail Axente

N. Milcu

Într'un sanatoriu de provincie departe
de ai săi, de prieteni și cunoscuți, poetul
cu și-a închis viața în veșnicia nopții.
Înmărit de o boală, împotriva căreia n'a putut
să lupte, la începutul toamnei, a cărei melancolie
i-a dat de atâtea ori imbold spre cânt,
poetul ne-a părăsit în acordurile frunzelor
răslețe, lăsându-ne în urmă cântecele lui,
și amintirea clipelor pe care le-am putut
trece, în viața tinerească și veselă pentru
unii, dar atât de tristă și scurtă pentru el.

Din acordurile sufletului lui, ne-au rămas,
împreună cu alte lucrări „Grădina de sidef”
unde pesimismul nu-i răsleț, ci este vibrația
principală și puternică a poezii lui Milcu.

Amintirea ce mă leagă de poetul melancoliei,
asemeni frunzelor ce-i acoper mormântul,
este o amintire ce mă va conduce
mereu în celatelea cântărilor, spre cenaclul
literar al domnului Mihail Dragomirescu, unde
Milcu — student pe atunci — cu statura
întă și trasă, trecea maestos pe lângă
maestru ce-și privea prin ochelari, cu fruntea
în sus de pe scaunul catedrei, pionii scrisu-
lui de mâine, ce-i defilau prin față.

Când Milcu se ridica să-și citească versurile,
sau i-le citea însuși maestrul, siguranța
ce ne stăpânea, nu ne lăsa nici-o urmă de
îndoială, că talentul lui Milcu, n'ar satisface
pe maestru, sau că versul lui, n'ar rămâne
posterității.

În grădina lui dragă, ne-a lăsat roadele
pesimismului din viața-i scurtă, al cărei pa-
har cu nectar, n'a avut timp să-l bea, iar
noi călători vremelnici și admiratorii lui, ne
vom opri o clipă în loc, să desprindem mur-
murul din petalele florilor triste pe care a
scris:

Hai omule nu-i grabă.
Precumpănește-ți gândul și pasul tău mai mic.
Cununa de-altădată se clatine pe frunte,
Ca pe un car, coroana, în mersul după dric.

A fost poetul talentat în toată puterea
cuvântului, născut pe plaiurile Olteniei, de
care n'a voit să se despartă ușor. Cu giul-

giul lor s'a acoperit, lut i-au pus în gură, să nu mai vadă, să nu mai vorbească așa cum a presimțit.

În primăvara anului 1926 se anunțase o șezătoare literară la Ateneu a tinerilor scriitori, sub președenția Dlui Dragomirescu.

Printre acești tineri, Milcu nu lipsea. În seara când șezătoarea a avut loc, sala Ateneului era numai capete de tineri: studenți și studente, veniți să asculte și să trăiască alături de poeți, melodia ce se desprindea din coardele sufletelor lor.

Când numele lui Milcu a fost pompat, un ropot de aplauze străbătea golul cu strigăte repetate: Milcu, Milcu . . .

Stăteam alături: Milcu mi-a făcut semn. S'a sculat și cu pași rari de parcă i-ar fi numărât, a pornit spre locul de unde avea să-și pună lira a vibra. S'au strecurat șase ani de atunci și cu poetul Milcu nu m'am întâlnit! S'a dus nu mai este Milcu! Ne vor rămâne doar amintirile și grădina lui, în care și-a scuturat sămânța sufletului, de unde vom auzi mereu melodia cântată de poet, cu presimțiri reale:

Prietene, vom fi ca toți:

Ne-or desgrota prin cimitire câinii

Sau poate . . .

Sufletul ni s'o preface 'n floare . . .

Vasile Marinăș

Ștefan Petică în zodia tăcerii viorilor

Simbolismul comportă o analogie între subiectul propriu zis și simbolul lui. Numai așa percepem poezia simbolică. Mijloacele de materializare, cu oare care perspectivă, diferă după individ. Un mijloc sigur însă, e o analogie cât mai vizibilă. Sub această înfățișare, simbolismul se reduce în fază ultimă, la comparație. Desigur o comparație totală, care chiar din această pricină nu se observă și unde stările sufletești se estompează pe decor terestru, devenind astfel mult mai lucide.

Poezia lui Petică eră considerată o aberație decadentă, și Petică însăși, un gnostic intransigent. Cei ce i-au dat acest titlu, cu ficțiunea că o peremptoriu, au uitat un lucru, că deși importată această poezie, ea eră ceva necesar. Și apoi importul eră doar parțial, fiindcă Macedonski și chiar Eminescu, au cultivat acest gen. Astăzi el e ceva endemic. Fantoma lui Petică apare astfel stăruitor, ca o fecioară în alb. Undeva un flaut magic plânge mai cald parcă. Viorile moarte cearcă să învie rostiri.

* * *

Zodia tăcerii viorilor, e zodia ultimă. De-acii pașii coboară trepte de neant. Petică a avut foarte accentuat acest sentiment al tragicului inevitabil. Pentru el viața a fost un drum scurt. Adulmecările

sfirșitului au fost prea repezi. Cântecul lebedei îl prevedea grozav și trist:

Ah, când în inimi sbuciumate

Orice dorințe 'ncet se curmă,

Sdrobiți vioara fermecată:

Grozav e cântecul din urmă.

Într'o viață de tragism total, orice simplă perspectivă devenea un vis, curând transformabil în mit. Viziunea astfel neatinsă se contura cu argint și stele:

Cântarea care n'a fost spusă

E mai frumoasă ca oricare.

Ceace surprinde la Petică e desigur tehnica interioară și crearea unei atmosfere psihice, cu totul nouă. Pesimist mai adânc ca Eminescu, el a împins această nuanță până la lizieră, dând poeziei sale o notă sumbră și mai ales tragică, intens tragică. Planează deasupra ei un mister nemotivat, voit parcă. În spații astrale și reci, luna lui Leopardi plânge lacrimi de înfrățire. Nu e exclus aici un filon clasic danubian, ce străbătând pământ și timp, a izbucnit, foc sacru, în inima lui Petică. Leopardi a fost transplantat, ca în a doua viață, cu dedeasupturi incontrolabile de metempsichoză, în pământ și suflet românesc. Fondul intim îi apropie mult. N. Davidescu constată la Petică o influență germană: Ștefan Georg alias von Hoffmannsthal. E posibil. Noi constatăm însă o înrudire de structură strict psihică, cu Leopardi, ceace nu poate fi o influență voită.

* * *

Poesia lui Petică e lipsită mult de miraj autohton. Ea desvăluie larg un aristocratism medieval, epocă ce pentru viața poporului nostru n'a existat. Romantic până la exces, el stăruie în imagini reale, în decoruri mistice, vechi, cu temple și colonade, cu procesiuni de femei pe drumuri de noapte:

Femei cu flori de sânge în părul 'ntunecat,

Femei cu flori aprinse trecură pe 'noptate

Și pașii lor de umbră pe căi nemaiumblate

Sunară triști ca viersuri din cântecul uitat.

(Când vioarele tăcură, VIII)

Viziunile acestea streine, fără efect rural, sunt însă atât de puternice în poezia eminate cultă, că rămân imprimare veșnic. Exală din ele un parfum exotic nou, cu totul deosebit de al lui Eminescu, deci cu atât mai gustat, mai ales că el apărea într'o epocă de cumplită stagnare creativă, epoca post-eminesciană. S'au găsit desigur detractori care să-i diminueze valoarea, prin argumente care astăzi cad dela sine. Azi, nu poți rămâne însă refractar unei poezii care îndeplinește cerințele secolului și ale artei în genere. Că în cea mai mare parte a ei ea nu taie brasă în pământ străbun, nu e nici o greșală, de oare ce naționalismul impus devine retoric și fad. Nu se poate impune nimănui un anumit gen ci fiecare trebuie să-și găsească adevăratele supape de ieșire în artă. Silueta lui Petică se desprinde astfel albă și aristocrată, în chenarul unei lumi evocatoare de basm mitologic.

* * *

Poemul „Când vioarele tăcură“, rezolvă în modul cel mai elocvent problema sonorității în poezia interioară. Poetul și-a luat drept simbol al unui suflet în vibrație, trupul de abanos negru al vioarei clasice.

Vibrările ei sunt schije de suflet, iar poemul ca atare, e o orchestrație întreagă, emotivă și îndoliată.

Și degetele fine, în umbră, sclipitoare
Păreau ca niște clape de fildes, ridicate
Pe flaute de aur în seri de evocare
A imnurilor triste din templele uitate.

Murise însă cântul de veche voluptate
Și triste și stinghere vioarele părură
În noaptea 'ntunecată de grea singurătate
Fecioare 'mpovărate de-a viselor tortură.

Desigur, Petică s'a complăcut și într'o solitudine
adecvată structurii sale psihice. Din ea a rezultat
acel tragism poetic, necunoscut decât la Eminescu
și tot din ea a crescut atmosfera aceia stelară
rece, încălzită doar de visuri, a căror moarte a tr
buit să-i fi fost ceva foarte endemic. Privit sub acest
aspect, poemul „Când vioarele tăcură” e un eldorado
al acelor ce se închid în ei înșiși, o efusiune de
sentimente ultime.

Sfârșitul tînăr al lui Petică, amintește în toamna
aceasta chemarea nouă ce a făcut-o pământul, altor
doi poeți: N. Milcu și Nichita Macedonsky. Cu ei și
cu alții la fel, se multiplică la infinit legenda elenu-
lui Linos.

George Popa

Pământ suntem, pământ

Pământ suntem și umbre trecătoare,
Plăpânde flori pe 'ntinsul câmp al lumii:
Netrebnic lut cioplit din sânul humii,
Drumeji pribegi pe căi înșelătoare . . .

Viața noastră-i un coșmar de vise
Din taina veșniciei plămădită,
E-o palidă scânteie răslețită
Din neant spre 'ntunecatele abise.

Zădărnicia 'naltelor avânturi
Și 'ntreaga ei filozofie amară,
E 'ncolbu 'ndureratelor morminte
Purtat în zări pe aripe de vânturi.

Pământ suntem, născuți din nemurire
Și totuși muritori. Suntem făclia
Nestinselor sclipiri ascunse 'n glia,
Cucernicelor, triste cimitire.

Pământ suntem, umbriți de-eterna moarte
Și semi-zei svârliți din 'naltul firii;
Puternici regi și fii ai nemuririi,
Pe tronul amăgirilor deșarte . . .

A. Șara

Miniatură

Vîntu 'mbrățișînd copacii goi
le apleacă pletele'n noroi —
sufletul pornește trist acum
să scurteze-al toamnei umed drum.

George Mihail

Cronică

Pe lespezi tocite
zilele calcă mulcom,
se rup isvoadele 'nvechite,
se schimbă fiecare om.
Drum nou mijește 'ncet
prin pădurile bătrâne,
vin ciobani cu vremea 'n cuget,
să clădească alte stâne . . .
Cerule fine apa mării
în pahar negru de lut,
picură pe tâmpla zării
sânge roșu abătut . . .
Cronicarul pe hârtie
aplecat, gârbov și trist
scrie: „O lume va să vie —
nouă” . . . Dar pe unde-i Crist? . . .

Ion Th. Ilea

Vis efemer

Era toamnă, — ți-aduci aminte?
Și țintirimul pustiu,
Rătăciam amândoi printre cruci
Și morminte . . .
Două umbre, în amurgul cenușiu.

Luna cu sclipiri de oțel
Privia din când în când la noi
Apatică, printre norii de argint viu.
Sub pașii noștrii scârțâia nisipul
Și foșneau veștede foi.

Otrava dulceagă
A buzelor tale ferbinți
Imi purtă sufletul o clipă
În Nirvana,
Departate de-ale lumii suferinți.
Te-aș fi strîns în brațe o veșnicie,
Dar visul ni-l spulberă
Un fâlfâit de aripă . . .
O cobe sfâșie pînîjinișul tăcerii, —
În turn clopotul bătut o oră târzie.
Și ai plecat . . .

De-atunci e mult . . . Și iar e toamnă,
Frunze veștede foșnesc sub pasul pribeag
Melodia unui vis efemer.
Lângă crucea de lemn mucețită,
Cu slove șterse de ploii și vreme,
Plînge un moșneag . . .

. . . O lună bătrână
Și mică, cât o boabă de linte
Plutește hipnotic pe cer.
Prin crengi desfrunzite vîntul geme
Și noaptea coboară în ciorapi de lână
Peste morminte.

Nic. Iancu

C R O N I C A

Cărți

Lucian Costin: Astrale. După câte știu, Dl. Lucian Costin nu face parte din nici-o bisericuță literară, domnia sa evoluând și înălțându-se aidoma unui stejar a cărui brațe viguroase și le-a întins în jur spre a-și urma drumul spre azuratele înălțimi ale cerului, scuturând tot odată ferigele ce până se împleticeau în jurul trunchiului, nelăsându-l să croi calea pe care a găsit-o abia acum și undănit la drum, ni se desvăluie ca un gânditor preocupat de problema cosmosului, pe care o aprofundează căutând de a descoperi secretul existenței:

In care o să mă stîng și eu și voi

Ca cea din urmă candelă în universul haos.

Cu volumul de față, Dl. Lucian Costin ni se prezintă ca unul ce e preocupat de idei filozofice.

(M. A.)

Periodice

Societatea de Măine. No. 7 - 8 - 9, 1933. Revistă socială, economică, ce apare la Cluj, sub direcția Dlui Ion Clopoșel. Ni se înfățișează cu un bogat material sociologic, cu tendințe de a deveni un izvor sigur, a chestiunilor sociale din timpul de față, prin colaborarea distinșilor scriitori ce și i-a apropiat. Un interesant studiu despre istoria Transilvaniei din secolul XII și XIII ne redă foarte documental Dl. Ion Șchiopul. Studii sociologice scriu domnii: T. Herseni și T. Rudu. Din pagina literară remarcăm poezia Dlui Th. Ilea „Drumul meu.” Restul proză. Cronica bogată și bine susținută.

Moldova Literară. No. 7—9 1933. Apare sub direcția Dlui Filimon Rusu, la Mihaileni, revistă cu aspect pur literar. Ca ori ce revistă luptă cu atâtea greutăți materiale, reușind totuși să strângă în jurul ei, un mănunchiu de scriitori, ce luptă cu toată dragostea pentru interesul obștesc. Material bogat în proză și poezii. Din proză remarcăm „Cuvinte” de D. Gr. Constantinescu și „De vorbă cu un profesor” de M. Gr. Constaftinescu, cu observații juste și ironice. Din poezii, se remarcă poezia Dlui Mircea Streinul „Itinerar” și „Mag prins în vraja cultului păgân” de D. Puiu Magheru. Cronica bine susținută.

Hyperion. Anul II No. 9 apare la Cluj sub direcția Dlui C. Argintaru. Revista se prezintă bine ca tehnică, dar cu puține colaborări. Poezii semnează: Dșoara Florica Ciura și C. Argintaru. În poezia „Dorinți” Dșoara Florica Ciura se afirmă ca un talent remarcabil. Cronica prea sumară.

(V. M.)

Insemnări

Poetul Zaharia Stancu

Infrațiri de primăveri și artă, iată ce e versul dlui Zaharia Stancu. „Poemele simple” premiate de Academie, sunt o frescă de suavități. Poezie cu imagini multi-culore, ea frapează prin simplitatea fondului.

Iubind mișcarea literară din provincii, redactorul excelentei reviste „Azi”, îmbrățișează cu drag literatura noului Ardeal în formație. E un gest rar, cu explicații într-o structură originală.

Așteptăm apariția romanului său „Dinamita”, precum și volumul cu traduceri din Serghei Esenin.

Proletarism ardelean

Dintre poezii Ardealului recent, Ion Th. Ilea se ridică dârz. Poezia lui mai nouă pe care ne-o oferă paginile „Societății de mâine” e departe de primul său volum „Inventar rural”. E o poezie cu coborîri spre chinul celor mici, spre vieți de fabrici și uzine, o poezie care deși ca formă e prea modernistă, ridică un crez nou: înfrățire generală pe suportul unei munci colective. Capitalismul burghez stînd baricadă, poetul devine agresiv, revoluționar. Versurile capătă astfel o notă socială, de actualitate.

Așteptăm cu viu interes volumul său „Gloata” ce va apare în Noemvrie, pentru al putea surprinde într-o totalitate de sentimente.

Țărani și târgoveți

Romanul lui I. St. Ioachimescu, editat de „Adevărul”, impune prin actualitatea temei, dublată bine înțeles de un stil literar înalt și o tehnică mult apreciabilă. Impresionează pitorescul variat în care e localizată acțiunea și mai mult, varietatea de caractere care a dat loc conflictului, atât de necesar unei bucăți de artă. Romanul întreg se edifică pe acest mozaic de caractere — și excludând tema, originală, e singurul motiv de creație.

(G. P.)

S'a primit:

Cărți: Lucian Costin — Astrale. Ion Th. Ilea — Inventar rural.

Reviste: Societatea de mâine (X, 6. 7 - 8 - 9) Hyperion (II, 9) Moldova literară (VIII, 7-9) Arta și omul (I, 3) abecedar (I, 19-20, 21-22) Zâmbet de soare (I, 7-9) Flori de crin (II, 7. 8-9) Flori de crâng (I, 14)

Ziare: Știrea, Avântul, Gorjanul.

Rugăm achitați abonamentul. Revistele care nu acceptă schimbul, sunt rugate a înapoia exemplarele trimise.

